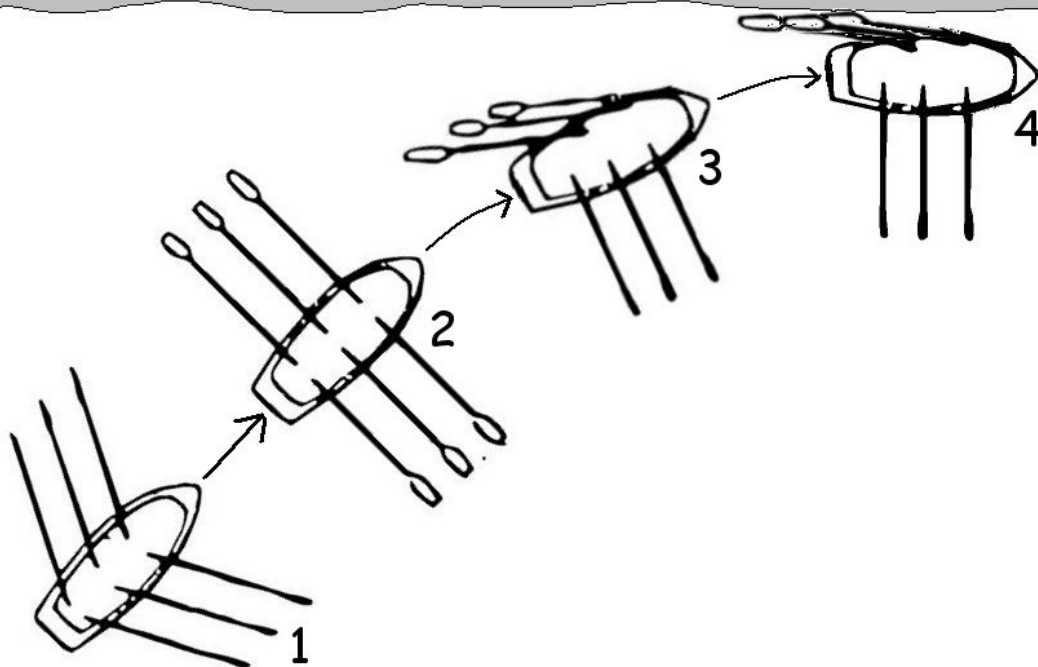

Instructieboekje

Roei-insigne

Het roei-insigne

Het roei-insigne is een nautisch vaardigheidsinsigne dat we afgeven aan zeeverkenner die hebben bewezen een roeiboort te kunnen besturen op rustige plassen, meertjes en vaarten. Het staat ongeveer gelijk aan het CWO diploma *roeiboort I/II*. Je krijgt je insigne als alle onderstaande onderdelen zijn afgetekend:

Naam zeeverkenner:		
Onderdeel	Datum behaald	Handtekening stuurman
Theorie		
Praktijk		
Wrikken		
Schiemannen		

Je krijgt ongeveer twee keer per jaar de mogelijkheid om theorie- en praktijkexamens af te leggen. Wrikken en schiemannen (knopen) kan je het hele jaar door laten aftekenen als iemand van de leiding daar even tijd voor heeft.

In de hoofdstukken 1, 2, 4 en 5 staat alle theorie die je voor je roei-insigne moet kennen. Hoofdstuk 3 behandelt het schiemannen en in hoofdstuk 6 staan de praktijkmanoeuvres uitgewerkt. In het winterseizoen behandelen we tijdens elke instructie een hoofdstuk, aan het einde van het winterseizoen sluiten we de instructie af met een theorie-examen.

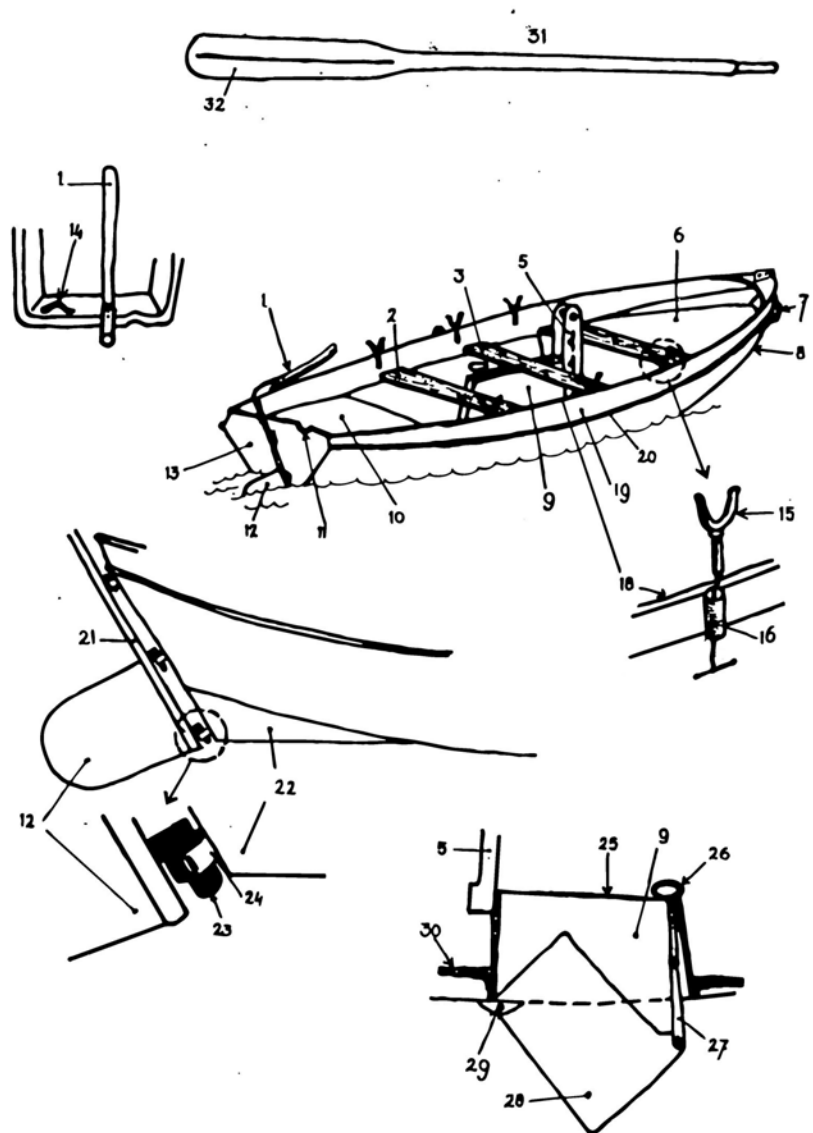
Veel succes!

De zeeverkennerleiding

1. Onderdelen schip en tuig

Om onduidelijkheid aan boord te voorkomen, is het belangrijk dat je de onderdelen aan boord bij de juiste naam noemt. Voor je roei-insigne moet je de volgende onderdelen kennen:

1. helmstok
2. achterste doft
3. voorste doft
4. -
5. mastkoker
6. voordek
7. sleepoog
8. boeg
9. zwaardkast
10. achterdek
11. wrikgat
12. roerblad
13. spiegel
14. landvastooog
15. dol
16. dolpot
17. -
18. dolboord
19. boeisel
20. berghout
21. roerkoning
22. scheg
23. roerhaak
24. vingerling
25. zwaardplaat
26. zwaardhendel
27. zwaardloper
28. zwaard
29. zwaardbout
30. denning
31. riem
32. blad

2. Het Binnenvaart Politie Reglement (BPR)

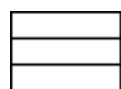
In het Binnenvaart Politie Reglement (vaak afgekort als BPR) staan alle regels die op het water gelden. Het BPR is geldig op het grootste deel van de Nederlandse binnenwateren.

Soorten schepen volgens het BPR

- *motorschip*: een schip dat wordt voortgestuwd door zijn motor.
- *zeilschip*: een schip dat uitsluitend door zijn zeilen wordt voortgestuwd. Een schip dat tegelijkertijd zijn motor en zijn zeilen gebruikt is dus een motorschip.
- *klein schip*: een schip korter dan 20 meter, met uitzondering van:
  - een schip dat meer dan 12 passagiers mag vervoeren
  - een veerpont
  - een vissersschip
  - een sleep- of duwboot die een groot schip sleept of duwt

Verkeersborden

Langs de waterkant kan je de volgende borden tegenkomen:

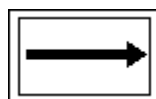
in-, uit- of
doorvaarverbod

beperkte
doorvaarhoogte

verbod aan deze oever
aan te leggen

verplichte vaarrichting

verboden voor kleine
schepen

kleine schepen
toegestaan

verboden voor
zeilschepen

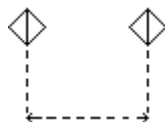
zeilschepen toegestaan

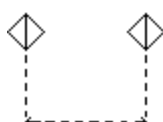
verboden voor door
spierkracht
voortbewogen schepen

door spierkracht
voortbewogen schepen
toegestaan

verboden buiten de
aangegeven begrenzing
te varen

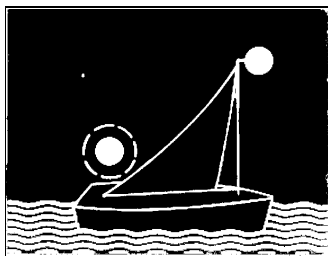

aanbeveling binnen de
aangegeven begrenzing
te varen

Navigatielichten

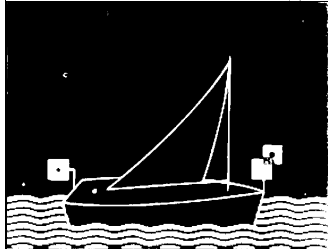
In het donker en bij slecht zicht moeten schepen navigatielichten voeren. Er bestaan verschillende navigatielichten:

- *toplicht*: wit licht, zichtbaar aan de voor- en zijkant van het schip
- *heklicht*: wit licht, zichtbaar aan de achterkant
- *boordlichten*: rood licht aan bakboord, groen aan stuurboord, zichtbaar aan de zijkanten
- *rondom schijnend licht*: licht dat van alle kanten zichtbaar is

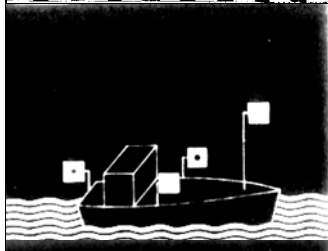
Schip korter dan 7 meter:

- Rondom schijnend wit licht (bijv. olielamp)
- Een zeilboot moet bij gevaar een tweede licht (zaklamp) tonen.

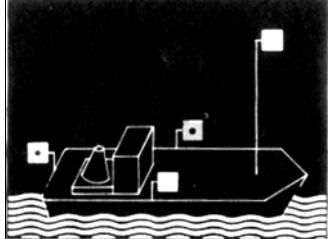
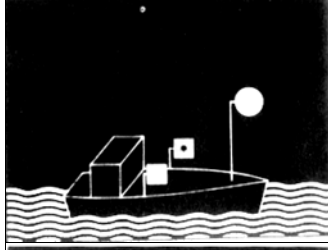
Zeilschip van 7-20 meter:

- Boordlichten
- Heklicht

Motorschip van 7-20 meter:

- Toplicht en heklicht, of rondom schijnend wit licht
- Boordlichten

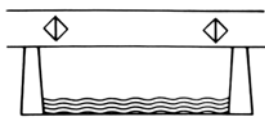

Motorschip langer dan 20 m:

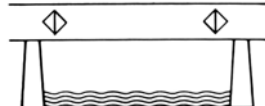
- Toplicht
- Boordlichten
- Heklicht

Bruggen

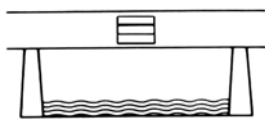
Op bruggen kunnen de volgende borden zijn aangebracht:

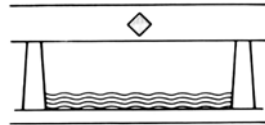
Verboden buiten de aangegeven begrenzing te varen

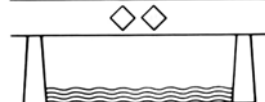
Aanbevolen binnen de aangegeven begrenzing te varen

Doorvaart verboden

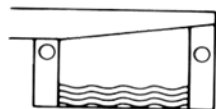

Aanbevolen doorvaartopening, tegenliggende vaart mogelijk

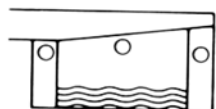

Aanbevolen doorvaartopening, voor tegenliggende vaart verboden

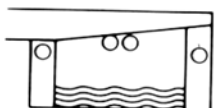
Op beweegbare bruggen kunnen de volgende lichten zijn aangebracht:

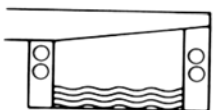
Doorvaart verboden

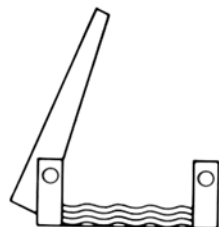
Doorvaart onder gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart mogelijk

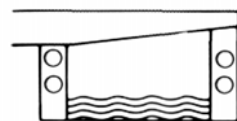
Doorvaart onder gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart verboden

Doorvaart verboden, wordt aanstonds toegestaan

Doorvaart toegestaan

Doorvaart verboden, brug buiten bedrijf

3. Schiemanen

Het leggen van knopen en steken noemen we schiemanen. Voor het roei-insigne moet je de volgende knopen kunnen leggen en weten waarvoor je ze gebruikt.

Een **halve steek** gebruiken we niet, omdat deze knoop zich zo strak aantrekt dat je hem er nooit meer uit krijgt.

De **achtknoop** gebruik je om een tijdelijke verdikking in een lijn (bijv. een schoot) te maken.

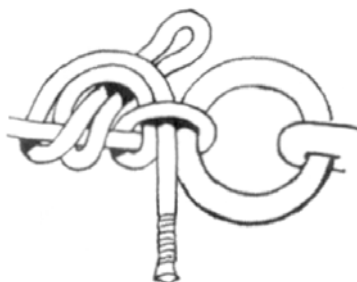
Een **slipsteek** gebruik je om een slippende lus te maken.

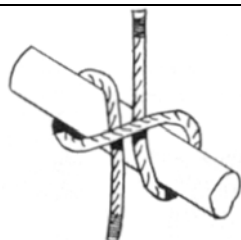
De **platte knoop** gebruik je om twee lijnen van gelijke dikte aan elkaar te knopen.

Een **kikker beleggen** gaat snel, de lijn kan veel kracht opvangen en je krijgt hem gemakkelijk weer los.

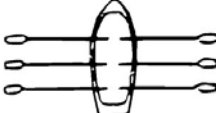

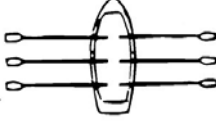

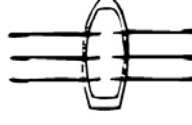

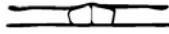

De **slipsteek met verankering** gebruik je om een lijn (bijv. een landvast) aan een oog vast te maken. Deze knoop kan veel kracht opvangen maar je krijgt hem wel eenvoudig weer los.

Een **mastworp** gebruik je om een lijn aan een rondhout vast te maken. Het is de beginknoop van alle sjorringen.

4. Roeicommando's

Om duidelijk en snel aan je roeiers te vertellen wat er van ze verwacht wordt, gebruik je commando's. Een roeicommando bestaat altijd uit twee delen: een waarschuwingscommando en een uitvoeringscommando. Pas als de roeier het uitvoeringscommando hoort, voert hij het uit.

waarschuwing	uitvoering	vooraanzicht	bovenaanzicht
riemen...	op		
riemen...	toe		
beide boorden haalt op...	gelijk		
op...	riemen		
beide boorden stopt...	af		
beide boorden strijkt...	gelijk		
bakboord strijkt, stuurboord haalt op...	gelijk		
riemen...	over		
riemen...	lopen		

5. Uitwijkregels volgens het BPR

Goed zeemanschap

De belangrijkste regel van het BPR is het "goed zeemanschap". Dit houdt in dat je altijd alles moet doen om een aanvaring te voorkomen. Als de ander eigenlijk moet uitwijken, maar dat niet doet, ben jij verplicht om uit te wijken.

Oplopende koersen

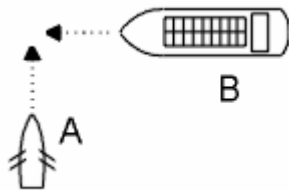
Als je een ander schip in wilt halen, moet je om dat schip heen varen. Jij moet dus uitwijken. Het schip dat ingehaald wordt, moet wel ruimte geven.

Kruisende koersen

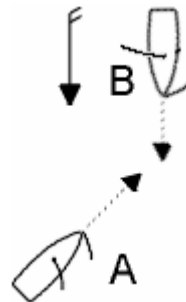
Als je het schema hieronder van boven naar beneden doorloopt, kan je bepalen welk schip uit moet wijken. Wanneer er meerdere regels op één situatie van toepassing zijn, geldt de regel die het hoogst in het schema staat. Laat altijd ver van tevoren zien waar je heen stuurt en houdt daarna koers, zodat het andere schip weet wat jij van plan bent.

<i>Alle schepen</i>	1. Goed zeemansschap 2. Stuurboordswal varende schepen hebben voorrang 3. Klein wijkt voor groot		
<i>Kleine schepen onderling</i>	4. Motorboot wijkt voor roeiboot en zeilboot 5. Roeiboot wijkt voor zeilboot		
<i>Zeilboten onderling</i>	6. Zeil over stuurboord wijkt voor zeil over bakboord 7. Loef wijkt voor lij (het schip met de meest ruime koers moet wijken)	<i>Motor- of roeiboten onderling</i>	6. Schip dat van "links" komt wijkt

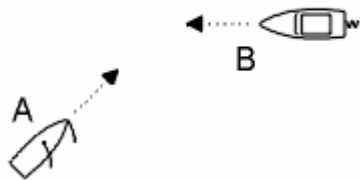
Voorbeeldsituaties kruisende koersen

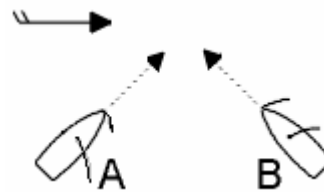
Klein schip A moet voorrang verlenen aan voor groot schip B.

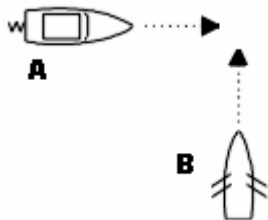
A en B hebben beiden hun zeilen over stuurboord. B vaart aan de loefzijde, A aan de lijzijde. B moet voorrang verlenen.

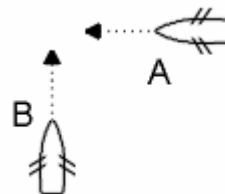
B vaart stuurboordswal, dus A moet voorrang verlenen.

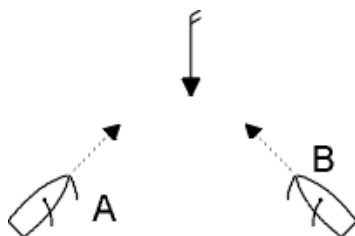
A vaart aan de loefzijde, B aan de lijzijde. A moet wijken.

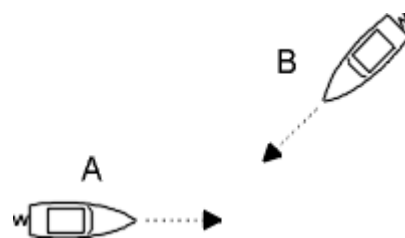
Motorboot A moet voorrang verlenen aan roeiboot B.

B komt van links en moet wijken.

A heeft zijn zeilen over SB en moet wijken voor B, die zijn zeilen over BB heeft.

B komt van links en moet voorrang verlenen.

6. Roeitechniek en manoeuvres

Roeitechniek

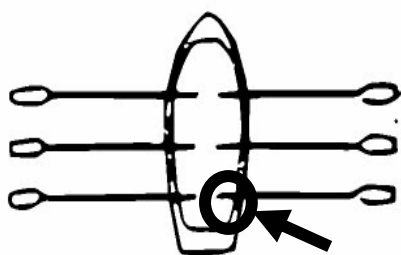
Roeien doe je vooral met je rug, niet met je armen. Als je alleen je armen gebruikt, ben je binnen een paar halen moe. Bovendien is het niet gezond voor je rug. Het is de bedoeling dat je met gestrekte armen aan je riem gaat hangen en je rug naar achteren zwaait. Je gooit nu eigenlijk je gewicht in de strijd, terwijl je armen alleen de touwtjes zijn die de kracht overbrengen. Als je rug ver genoeg naar achteren is gezwaaid, maak je het laatste deel van je haal af met je armen.

Doordat je eerst je rug en daarna je armen gebruikt, wordt je haal veel langer. Dat is gunstig, want je levert nu meer kracht per haal. Je hoeft dus minder halen te maken per minuut en het roeien gaat rustiger.

Gelijk roeien

Als je met zijn vieren een zware kist op wilt tillen en je probeert het om de beurt, komt de kist niet omhoog. Maar wanneer je met zijn vieren tegelijk kracht zet, til je de kist zonder problemen op. Zo werkt het met roeien ook ongeveer.

Het is belangrijk dat je allemaal tegelijk kracht zet. Dan schiet de boot vooruit. Maar dat is niet de enige reden om gelijk te roeien. Als iemand uit de maat roeit, komt hij in de knoop met de roeier voor of achter zich.

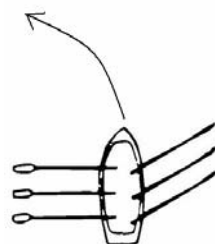

Daarom geeft de roerganger met het commando "gelijk" aan wanneer je met je haal mag beginnen. Let er dan op dat je je haal even lang laat duren als de haal van de slagroeier. De slagroeier is de persoon die op de achterste doft aan stuurboord zit.

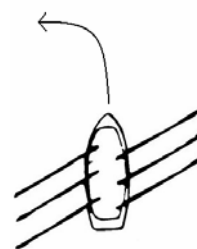
Als je een stukje moet roeien, is het erg vervelend als de roerganger steeds "gelijk... gelijk... gelijk..." aan het zeggen is. Daarom zegt hij na de vierde haal: "verder roeien op slag". De slagroeier geeft vanaf dat moment het tempo aan en de roeiers blijven roeien totdat de roerganger het commando "op... riemen" geeft.

Sturen met de riemen

Door maar één kant te laten roeien, draait de boot. Als je echt snel wil draaien, laat je de ene kant halen en de andere kant strijken.

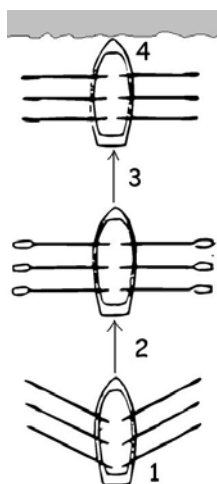
"SB haalt... gelijk."

"SB haalt, BB strijkt... gelijk."

Aanleggen met de punt

Als je met de punt aan wil leggen, vaar je recht op de kant af. Als je dichtbij bent, zeg je "op... riemen" en laat je de boot uitdrijven. Op het einde rem je nog wat af met "stopt... af". Je kan beter te vroeg remmen dan te laat. Je kan immers altijd nog een haal maken als je al voor de wal stil ligt.

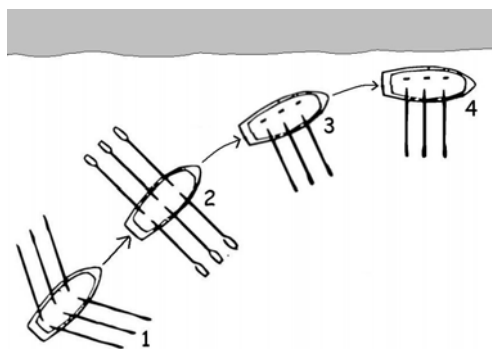
Stapsgewijs

samengevat:

1. recht op de kant afvaren
2. laten uitdrijven "op... riemen"
3. afremmen: "stopt... af"
4. haaks-voor stapt aan wal

Langszij aanleggen

Zorg dat je altijd zoveel mogelijk tegen de wind in aanlegt, anders kom je met te veel snelheid aan. Vaar schuin op de wal af en laat je uitdrijven, zodat je niet zo snel meer vaart. Als je bijna tegen de kant opvaart, doen de roeiers aan de kant van de oever hun riemen op, de roeiers aan de andere kant stoppen af. Hierdoor remt en draait de boot. Als de boot naast de wal ligt, stapt de haaks-voor met de voorlandvast aan wal. De roerganger geeft hem daarna de achterlandvast aan.

Stapsgewijs samengevat:

1. schuin op de wal afvaren (tegen de wind in)
2. loten uitdrijven "op... riemen"
3. afremmen en draaien: "BB riemen... op, SB stopt... af"
4. haaks-voor stapt aan wal